

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Radka Malenovského ve věci

žalobce: **K. Š.**, narozen X
bytem X
t.č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Kuřim
zastoupen advokátem Mgr. Markem Ježkem
sídlem Tovární 1707/33, 737 01 Český Těšín

proti
žalovanému: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Kuřim**
sídlem Blanenská 1191, 664 34 Kuřim

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 10. 2021, č. j. VS-178346/ČJ-2021-803332-KP

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

- I. **Předmět řízení**

1. Rozhodnutím žalovaného z 11. 10. 2021 č. j. VS-178346/ČJ-2021-803332-KP (dále jako „*prvostupňové rozhodnutí*“) bylo rozhodnuto, že se odsouzenému žalobci se ukládá dle § 46 odst. 3 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody (dále jako „ZVTOS“) nepodmíněný trest umístění na uzavřený oddíl na 5 dnů s výjimkou programu zacházení, a to za skutek spočívající v tom, že 7. 10. 2021 procházel přes dvůr vychovatel a přistihl žalobce, jak na kuřárně tzv. „koňoval“ (tj. předávání věcí přes okno) a na jeho příkaz, aby mu nahlásil své jméno, žalobce reagoval slovy: „Proč, nic Vám neřeknu, nebudu Vám říkat své jméno.“; následně vychovatel přišel na kuřárnu, kde mu žalobce konečně sdělil své jméno, ale vychovatel věci již nenalezl. Žalobce tímto jednáním porušil § 28 odst. 1 ZVTOS, dle kterého „*Odsouzený je ve výkonu trestu povinen dodržovat stanovený pořádek a kázeň, plnit pokyny a příkazy zaměstnanců Vězeňské služby...dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku, a i jinak zachovávat ustanovení vnitřního řádu věznice....*“. Podle prvostupňového rozhodnutí žalobce dále porušil § 28 odst. 3 písm. a) ZVTOS – dle kterého „*Odsouzeným je zakázáno navazovat styky s jinými osobami v rozporu s tímto zákonem nebo s pokynem vydaným na základě tohoto zákona*“. Žalovaný poukázal i na § 28 odst. 2 písm. f) ZVTOS, dle kterého „*Odsouzený je dále povinen oznámit neprodleně zaměstnanci Vězeňské služby okolnosti, které mohou způsobit vážné ohrožení bezpečnosti jemu samotnému, spoluodsouzeným, zaměstnancům Vězeňské služby nebo věznicí, pokud se o nich dozví nebo je zjistil.*“. Žalovaný v prvostupňovém rozhodnutí uvedl, že vycházel zejména ze záznamu o kázeňském přestupku sepsaného vychovatelem a z podání vysvětlení téhož vychovatele. Tvrzení žalobce - že „koňoval“ jen odsouzený B. - považoval žalovaný za účelové, když B. má konec trestu v říjnu 2021 a případné uložení trestu pro něj nemá závažné důsledky, což je rozdíl oproti žalobci. Pokud by žalobce nekoňoval, tak by byl svědkem události a viděl kdo „koňoval“, a proto měl okamžitě celou věc ohlásit zaměstnanci vězeňské služby dle § 28 odst. 2 písm. f) ZVTOS, což žalobce neučinil.
2. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce 12. 10. 2021 písemnou stížnost. Dne 13. 10. 2021 bylo žalobci doručeno rozhodnutí speciálního pedagoga věznice (pověřeného zaměstnance žalovaného), sp. zn. VS-178346/ČJ-2021, o zamítnutí stížnosti (dále jako „*napadené rozhodnutí*“), které žalobce odmítl podepsat. Žalovaný odůvodnil napadené rozhodnutí následovně. Žalobce se vyjádřil ke spáchání přestupku 7. 10. 2021, ale neuvedl další přítomné svědky události, případně jméno odsouzeného, který se měl přestupku dopustit. Dále téhož dne měl žalobce možnost se opětovně vyjádřit před vydáním prvostupňového rozhodnutí a zde uvedl jako pachatele „koňování“ odsouzeného B. Dne 12. 10. 2021 do stížnosti uvedl, že byl přítomen N. a další. Nicméně totožnost odsouzeného byla spolehlivě prokázána vychovatelem, který v podání vysvětlení 8. 10. 2021 uvedl, že poznal žalobce jak „koňuje“. Žalobce bezprostředně po spáchání přestupku neuvedl žádného odsouzeného jako pachatele kázeňského přestupku, ačkoli mu to § 28 odst. 2 písm. f) ZVTOS ukládá. V následujícím vyjádření již uvádí jméno B., který má těsně před koncem trestu a jeho kázeňské řešení by bylo zjevně neúčelné. Při podání stížnosti žalobce opět změnil svoji výpověď a uvádí další jména, která v předešlých vyjádřeních neuvádí. Žalovaný tak argumentaci žalovaného zhodnotil jako účelovou. Žalobce měl povinnost již při prvním vyjádření uvést všechny přítomné svědky a údajného pachatele, což neučinil.

II. Obsah žaloby

3. Žalobce navrhuje zrušit rozhodnutí žalovaného z následujících důvodů. Na řízení o uložení kázeňského trestu je nutno subsidiárně aplikovat zákon č. 500/2004 Sb., správní

řád (dále jako „SŘ“) a na stížnost jakožto opravný prostředek je nutno hledět jako na odvolání ve smyslu § 82 SŘ. Žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí podal dne 12. 10. 2021, tj. v rámci zákonné třídní lhůty, písemnou stížnost s krátkým odůvodněním s tím, že se podrobněji vyjádří dodatečně. Podle § 82 odst. 2 SŘ musí mít odvolání náležitosti uvedené v § 37 odst. 2 SŘ a musí obsahovat údaje o tom, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu ho napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Podle § 37 odst. 3 SŘ v případě, že podání nemá předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán podateli nedostatky odstranit nebo ho vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu. Žalovaný své povinnosti vyzvat žalobce k doplnění stížnosti nedostál a prakticky bezprostředně po podání neodůvodněné stížnosti rozhodl a s obsahem rozhodnutí žalobce seznámil dne 13. 10. 2021, tedy pouze jeden den po podání stížnosti. Tudíž žalovaný porušil svou povinnost zajistit bezvadnost podání, když žalobce nevyzval k jeho doplnění a předčasně ve věci rozhodl. Žalobce dále poukazuje na skutečnost, že dle ZVTOS činí lhůta pro podání stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu 3 dny. Prvostupňové rozhodnutí bylo žalobci doručeno 11. 10. 2021, proto lhůta pro podání stížnosti skončila ke dni 14. 10. 2021 a správní orgán zákonně nemůže o stížnosti rozhodnout dříve než po uplynutí této lhůty. Žalovaný nerespektoval žalobci zákonem poskytnutou lhůtu pro podání (resp. odůvodnění) stížnosti, když ve věci stížnosti rozhodl již 13. 10. 2021, tedy před skončením zákonné třídní lhůty, přičemž ze strany žalobce došlo k odůvodnění stížnosti ještě v rámci zákonné třídní lhůty, a to 14. 10. 2021, když zaslal (řediteli věznice) tohoto dne doporučeně písemné odůvodnění stížnosti, které vyhotovil již 12. 10. 2021. Stížnostní orgán se však s obsahem tohoto podání nemohl seznámit, jelikož v rozporu se zákonem předčasně ve věci vydal rozhodnutí. Pokud jde o věcné posouzení napadeného rozhodnutí, žalobce s jeho obsahem nesouhlasí. Argumentace žalovaného se zakládá toliko na domnělé povinnosti žalovaného dle § 28 odst. 2 písm. f) ZVTOS označit pachatele kázeňského přestupku, což žalobce neučinil, resp. tak učinil až s odstupem času, přičemž toliko tímto tvrzením odůvodňuje žalovaný zamítnutí stížnosti žalobce. Ustanovení § 28 ZVTOS vymezuje obecně povinnosti odsouzených při výkonu trestu odnětí svobody, přičemž pod písm. f) odstavce druhého je upravena povinnost odsouzeného oznámit neprodleně Vězeňské službě okolnosti, které mohou způsobit vážné ohrožení bezpečnosti jemu samému, spolu odsouzeným, zaměstnancům Vězeňské služby nebo věznici, pokud se o nich dozví nebo je zjistil. Podle žalobce jde pouze o obecnou úpravu povinností odsouzených v rámci výkonu trestu, nikoliv povinnosti odsouzeného v kázeňském řízení nebo stížnostním řízení a domnělé porušení takové povinnosti nemůže bez dalšího založit důvod pro zamítnutí stížnosti nebo odeprání práva doplnit svou stížnost v přiměřené lhůtě.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný navrhl zamítnout žalobu jako nedůvodnou. Dne 13. 10. 2021 proběhlo ústní jednání speciálního pedagoga žalovaného s žalobcem před rozhodnutím o podané stížnosti proti prvostupňovému rozhodnutí. Žalobce se odmítal jakkoliv k věci vyjádřit a neuvedl žádné doplnění stížnosti. Po tomto vyjádření žalobce bylo vydáno 13. 10. 2021 žalovaným napadení rozhodnutí. Žalobce stížnost proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu podal 12. 10. 2021, tedy následující den po uložení kázeňského trestu a při pozdějším projednávání neuvedl žádné doplnění. Žalobci nebyla krácena jeho práva a bylo mu umožněno doplnit stížnost. V kázeňském řízení vystupuje významněji požadavek na

flexibilitu rozhodování a snaha udržovat pořádek a bezpečnost ve věznici v reálném čase. Napadené rozhodnutí o uložení kázeňského trestu obsahuje dostatečně přesnou specifikaci rozhodujícího orgánu i odsouzeného, výrokovou část, popis skutku, závěr o porušení konkrétní právní normy vymezeným skutkem a poučení o opravném prostředku, datum a podpis.

IV. Posouzení věci krajským soudem

5. Soud na základě včas podané žaloby přezkoumal rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní - dále jako „s. ř. s.“) i řízení předcházející jeho vydání. Soud vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě soud rozhodl, aniž nařizoval jednání, za podmínek vyplývajících z § 51 odst. 1 s. ř. s. Námitky žalobce lze rozdělit do dvou okruhů – námitky procesní [bod IV. B), C) tohoto rozsudku] a námitky hmotněprávní [bod IV. A) tohoto rozsudku].

IV. A) Námitky věcné nesprávnosti napadeného rozhodnutí

6. Žalobce co do správnosti věcné stránky napadeného rozhodnutí jen namítá, že napadené rozhodnutí žalovaný založil toliko na domnělé povinnosti žalovaného dle § 28 odst. 2 písm. f) ZVTOS označit pachatele kázeňského přestupku. Dle žalobce jde jen o obecnou úpravu povinností odsouzených v rámci výkonu trestu, nikoliv o povinnosti odsouzeného v kázeňském řízení nebo stížnostním řízení. Dle žalobce jen neoznačením pachatele kázeňského přestupku žalovaný odůvodňuje zamítnutí stížnosti. Žalobci se však nezdařilo adekvátně interpretovat odůvodnění napadeného rozhodnutí a jeho žalobní námitka tak je mimoběžná.
7. Prvostupňovým rozhodnutím (ve spojení s napadeným rozhodnutím) bylo rozhodnuto o spáchání kázeňského přestupku žalobcem spočívajícím ve skutku „koňování“ (předávání věcí přes okno) a nesplnění pokynu (příkazu) zaměstnance Vězeňské stráže tomuto sdělit ihned své jméno (tj. jméno žalobce). Tento skutek žalovaný právně kvalifikoval jako zaviněné porušení zákonem uložené povinnosti (v § 28 odst. 1 ZVTOS) dodržovat stanovený pořádek a kázeň a plnit pokyny a příkazy zaměstnanců Vězeňské služby (srov. i § 46 odst. 1 ZVTOS: „*Kázeňským přestupkem je zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu.*“). Pokud jde o vytýkané chování žalobce v podobě okamžitého nesdělení svého jména zaměstnanci Vězeňské služby navzdory jeho pokynu (příkazu), žalovaný zjistil, že až napodruhé žalobce pokyn (příkaz) zaměstnance Vězeňské služby splnil a své jméno mu sdělil.
8. Žalovaný tak nerozhodl o spáchání kázeňského přestupku za porušení povinnosti dle § 28 odst. 2 písm. f) ZVTOS označit pachatele (B.) kázeňského přestupku (jak se nepřipadně domnívá žalobce, viděno podle obsahu žaloby). Ustanovení 28 odst. 2 písm. f) ZVTOS žalovaný v napadeném (i prvostupňovém) rozhodnutí užil jen na podporu úvahy v rámci hodnocení důkazů, že žalobce bezprostředně po spáchání přestupku neuvedl žádného odsouzeného jako pachatele; žalovaný tak zjevně vyšel z nikoli zjevně nelogické úvahy, že pokud by bylo pravdou, že „koňoval“ B., pak by to žalobce uvedl již bezprostředně po „koňování“, což neučinil. Jen nad rámec (subsidiárně) žalovaný doplnil, že povinnost oznámit pachatele kázeňského přestupku je zakotvena v § 28 odst. 2 písm. f) ZVTOS; toto ustanovení tak evidentně zmínil jen na podporu závěru, že „koňování“ se dopustil žalobce

(tedy implicitní úvaha, že pokud by se „koňování“ dopustil B., žalobce by jeho jméno zmínil již v prvním vyjádření k přestupku tím spíše, když by to byla zákonná povinnost žalobce).

9. Z tohoto plyne, že pro správnost a zákonnost závěru o spáchání kázeňského přestupku skutku [„koňování“ a nesplnění pokynu (příkazu) Vězeňské stráže] žalobcem není významné, zda žalobce (ne)porušil povinnost odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody oznámit pachatele kázeňského přestupku. Již z tohoto důvodu (tj. bez ohledu na event. důvodnost žalobní námitky o absenci povinnosti žalobce označit pachatele přestupku) jsou námitky žalobce proti věcné nesprávnosti napadeného rozhodnutí nedůvodné. V souladu s § 75 odst. 2 větou první s. ř. s. přezkoumává soud napadené výroky rozhodnutí správního orgánu v mezích žalobních bodů, správní soudnictví je tedy ovládáno zásadou dispoziční.
10. Žalobce dále vychází z nepřipadné premisy, že pouze neoznačením pachatele kázeňského přestupku žalovaný odůvodňuje zamítnutí stížnosti. Jak plyne i ze shora uvedené reprodukce odůvodnění napadeného rozhodnutí, žalovaný odůvodnil zamítnutí stížnosti hlavně tím, že shledal nepravdivou verzi žalobce, že žalobce „nekoňoval“ a že „koňoval“ výlučně odsouzený B. Žalovaný rovněž vysvětlil, proč má verzi žalobce za nepravdivou. Zaprvé žalovaný vyšel z toho, že žalobce byl jako pachatel identifikován svědkem vychovatelem. Zadruhé žalovaný hodnotil chování žalobce v průběhu času po odhalení „koňování“ – refleктоval, že žalobce nejprve neuvedl ani jméno B. jako údajného pachatele ani jména údajných svědků „koňování“ (ačkoli tak měl možnost uvést); vyšel tak zjevně z úvahy, že pokud by skutečně skutek spáchal odsouzený B., tak by to žalobce uvedl již v prvním vyjádření, a to včetně jmen všech přítomných svědků. Proti těmto důvodům zamítnutí stížnosti žalobce nic v žalobě nenamítá.
11. Z pohledu věcné stránky napadeného rozhodnutí je též relevantní, že žalobci byl uložen kázeňský trest nejen za „koňování“, nýbrž i za chování, kterým nejprve nenahlásil své jméno (tj. nikoli jméno B.) pracovníku Vězeňské služby, ačkoli k tomu byl pracovníkem Vězeňské služby vyzván. Až následně žalobce pokyn (příkaz) zaměstnance Vězeňské služby splnil a své jméno sdělil. Je to vyjádřeno jak v popisu skutku, tak v citaci § 28 odst. 1 ZVTOS ve výroku prvostupňového rozhodnutí, přičemž podle tohoto ustanovení *„Odsouzený je ve výkonu trestu povinen dodržovat stanovený pořádek a kázeň, plnit pokyny a příkazy zaměstnanců Vězeňské služby...dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku, a i jinak zachovávat ustanovení vnitřního řádu věznice...“*. Žalobce přitom tento skutek a jeho právní kvalifikaci jako kázeňský přestupek (coby zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu - zde konkrétně zaviněné porušení povinnosti plnit příkazy a pokyny zaměstnanců Vězeňské služby dle § 28 odst. 1 ZVTOS) v žalobě ani nerozporuje.

IV.B) Námitka nesplnění povinnosti žalovaného vyzvat jej k odstranění vady stížnosti poskytnutí přiměřené lhůty

12. Žalobce namítá, že žalovaný porušil § 37 odst. 3 SŘ, když nevyzval žalobce k odstranění vady jeho stížnosti a neposkytl mu k tomu přiměřenou lhůtu. Podle § 37 odst. 3 SŘ: *„Nemá-li podání předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán podateli nedostatky odstranit nebo ho vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu.“* Žalobce odkazuje i na § 82 odst. 2 SŘ, podle jehož věty první a druhé: *„Odvolání musí mít náležitosti uvedené v § 37 odst. 2 a musí obsahovat údaje o tom, proti*

kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu ho napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Není-li v odvolání uvedeno, v jakém rozsahu odvolatel rozhodnutí napadá, platí, že se domáhá zrušení celého rozhodnutí.“. Žalobce odkazuje i na § 37 odst. 2 SŘ: „Z podání musí být patrné, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje. Fyzická osoba uvede v podání jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro doručování podle § 19 odst. 4. V podání souvisejícím s její podnikatelskou činností uvede fyzická osoba jméno a příjmení, popřípadě dodatek odlišující osobu podnikatele nebo druh podnikání vztahující se k této osobě nebo jí provozovanému druhu podnikání, identifikační číslo osob a adresu zapsanou v obchodním rejstříku nebo jiné zákonem upravené evidenci jako místo podnikání, popřípadě jinou adresu pro doručování. Právnícká osoba uvede v podání svůj název nebo obchodní firmu, identifikační číslo osob nebo obdobný údaj a adresu sídla, popřípadě jinou adresu pro doručování. Podání musí obsahovat označení správního orgánu, jemuž je určeno, další náležitosti, které stanoví zákon, a podpis osoby, která je činí.“.

13. Žalobce tvrdí nesplnění povinnosti žalovaného vyzvat žalobce k doplnění stížnosti. Konkrétně však netvrdí, v čem konkrétně byla stížnost vadná - tedy k doplnění jak náležitosti stížnosti měl být žalobce vyzván. Již pro vágnost této námitky je tato nedůvodná.
14. Není zřejmé, v čem byla stížnost žalobce vadná, aby vyžadovala výzvu k odstranění vad ve smyslu § 37 odst. 3 SŘ. Žalobce podal písemnou stížnost, v níž uvedl (do předpřipravené kolonky nacházející se pod prvostupňovým rozhodnutím): „*nesouhlasím, podávám stížnost řediteli věznice, kdy jsem se nedopustil koňování, oznámení přestupku bylo ohlášeno p. M. ihned po příchodu na kužárnu. Nebyl vyslechnut viník ods. B., který řekl vychovateli p. D., že koňoval. Svědek z kužárny N. a další doplním. Existuje přiznání viníka i svědci.*“. Před takto napsaným textem je napsáno: „*Stížnost proti rozhodnutí podána dne: 12. 10. 2021*“. Z této stížnosti tak plyne, kdo ji činí a proti kterému rozhodnutí směřuje, a to již proto, že stížnost je podepsána žalobcem a hned navazuje na text samotného rozhodnutí, v němž je žalobce identifikován jako odsouzený, včetně data narození. Podle § 82 odst. 2 věta druhá SŘ: „*Není-li v odvolání uvedeno, v jakém rozsahu odvolatel rozhodnutí napadá, platí, že se domáhá zrušení celého rozhodnutí.*“; již z toho plyne, že se žalobce domáhal stížností zrušení celého rozhodnutí. Rovněž byl splněn požadavek, že ze stížnosti musí plynout, „*v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo.*“ (žalobce namítl, že prvostupňové rozhodnutí je založeno na nesprávném závěru, že „*koňování*“ se dopustil žalobce, i když se to spáchal B. a též nesouhlasil s tím, že by ihned přestupek neoznámil zaměstnanci Vězeňské služby). Stížnost žalobce tak vadná nebyla, a proto ani žalovaný nemohl porušit zákon a práva žalobce tím, že ho nevyzval k odstranění – neexistujících – vad.
15. Žalobce navíc nepřiléhavě interpretuje svoji stížnost z 12. 10. 2022. Žalobce avizoval v citované stížnosti z 12. 10. 2021 „*doplnění*“ (viz „*Svědka z kužárny N. a další doplním*“), přičemž patrně měl na mysli (dle obsahu stížnosti) doplnění odůvodnění stížnosti, resp. doplnění svědků „*koňování*“. Nicméně stížnost nebyla blanketní, tj. zcela bez odůvodnění (nebyla ani např. vnitřně rozporná) a nebyla tak naplněna vada podání spočívající např. v absenci uvedení, „*v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo.*“. Není tak možné dovodit, že by žalovaný porušil povinnost vyzvat žalobce k uvedení jmen dalších svědků. Rovněž z uvedených důvodů je zde rozebíraná žalobní námitka nedůvodná.

IV.C) Námitka předčasně vydaného napadeného rozhodnutí, tj. před uplynutím zákonné třídní lhůty k podání stížnosti

16. Žalobce namítá, že žalovaný byl povinen vyčkat uplynutí třídní lhůty pro podání (odůvodnění) stížnosti (počítané od doručení prvostupňového rozhodnutí), což žalovaný nesplnil. Podle žalobce tak žalovaný odepřel žalobci právo doplnit stížnost v přiměřené lhůtě. Žalobce odůvodnil stížnost v zákonné třídní lhůtě (14. 10. 2021), avšak kvůli tomu, že žalovaný vydal napadené rozhodnutí již 13. 10. 2021, nemohl se s doplněním stížnosti seznámit.
17. Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti. Prvostupňové rozhodnutí bylo žalobci doručeno 11. 10. 2021. Dne 12. 10. 2021 proti němu žalobce podal písemnou stížnost. Dne 13. 10. 2021 žalovaný vydal napadené rozhodnutí. Žalobce v žalobě uvádí, že doplnění své stížnosti vyhotovil 12. 10. 2021, čemuž nasvědčuje i datace – tj. 12. 10. 2021 - na písemnosti označené jako „Věc: stížnost + doplnění odůvodnění“ adresovaná řediteli žalovaného. Žalobce uvádí, že toto doplnění stížnosti z 12. 10. 2021 zaslal 14. 10. 2021 řediteli věznice; k prokázání tohoto tvrzení žalobce předložil soudu kopii obálky, v níž je uvedeno, že je adresována řediteli věznice a je na ní skutečně uvedeno razítko pošty s datem 14. 10. 2021.
18. Ryze hypoteticky, i kdyby žalovaný skutečně pochybil - když by před vydáním napadeného rozhodnutí nepočkal uplynutí třídní lhůty k podání stížnosti, aby tak poskytl žalobci prostor pro jím avizované doplnění stížnosti – tak by to nemohlo vést k vyhovění žalobě, a to z následujících důvodů.
19. Jak uvedl Ústavní soud v [publikovaném usnesení ze dne 27. srpna 2003, sp. zn. I. ÚS 148/02 (U 19/31, SbNU 327)], „...V případě subjektivního práva na soudní a jinou právní ochranu je totiž třeba vždy zkoumat, jak porušení procesních předpisů zkrátilo jednotlivce na možnosti uplatňovat jednotlivá procesní práva a konat procesní úkony, jež by byly způsobily přivodit pro jednotlivce příznivější rozhodnutí ve věci samé. Jákýkoliv proces neexistuje samoučelně, nýbrž jeho cílem je dosažení vzniku, změny či zániku hmotných práv a povinností fyzických či právnických osob...“ (obdobně srov. např. usnesení Ústavního soudu z 26. 5. 2004 sp. zn. I. ÚS 290/04 či z 28. 5. 2009 sp. zn. IV. ÚS 786/08). Vyjádřeno pohledem správního soudnictví, „... stěžovatelem namítaná vada řízení o přestupku by ke zrušení rozhodnutí žalovaného mohla vést jen tehdy, pokud by mohla mít vliv na zákonnost tohoto rozhodnutí [např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. června 2003, č. j. 6 A 12/2001 - 51 (č. 23/2003 Sb. NSS)], tedy pokud by v jejím důsledku byl stěžovatel zkrácen na svých substantivních právech, k jejichž ochraně správní soudnictví primárně slouží.“ (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu z 22. 2. 2017 sp. zn. 6 As 303/2016, bod 18.). Ústavní soud již mnohokrát konstatoval, že existence určitého procesního nedostatku nemusí vždy vést ke kasaci ústavní stížností napadených rozhodnutí (srov. např. usnesení sp. zn. III. ÚS 1325/08, II. ÚS 1596/11, IV. ÚS 2095/11, IV. ÚS 3436/15); obdobné pravidlo platí i ve správním soudnictví.
20. Soud - ve shodě i s judikaturou Ústavního soudu (srov. např. usnesení Ústavního soudu z 1. 9. 2020 sp. zn. II. ÚS 306/20, bod 19. nebo z 12. 4. 2016 sp. zn. IV. ÚS 3436/15) - zkoumal, zda námitky uplatněné žalobcem v jeho doplnění stížnosti byly s to ovlivnit napadené rozhodnutí, přičemž dospěl k závěru, že nikoliv.
21. Žalobce ve vyjádření k Záznamu o kázeňském přestupku 7. 10. 2021 uvedl, že přišel na kuřárnu k oknu a na dvoře byl řev, někdo volal „jméno“, žalobce šel k oknu a vychovatel

něco volal na dálku a pak přišel na kuřárnu, kde mu žalobce řekl jméno, přičemž žalobce „nekoňoval“. V následném vyjádření žalovaného (z téhož dne, před rozhodnutím o uložení kázeňského trestu) žalobce uvedl žalovanému, že koňoval B., nikoli žalobce, že žalobce své jméno sdělil vychovateli na požádání. Ve stížnosti podané 12. 10. 2021 (proti prvostupňovému rozhodnutí) žalobce uvedl, že nekoňoval, „koňoval“ B., který nebyl vyslechnut a který se přiznal ke „koňování“ vychovateli D. a uvedl svědka z kuřárny N. „a další doplním“ a že existuje přiznání viníka i svědci.

22. V doplnění stížnosti - dané k poštovní přepravě 14. 10. 2021 - uvedl zejména následující. Od začátku žalobce nesouhlasí s tím, že by „koňoval“, byl to B., který stahoval tabák v okně (tj. „koňoval“). B. ihned odešel. Žalobce zůstal u okna kouřit a při tom byl zvenku dotázán vychovatelem na jméno a žalobce mu sdělil, že nic nestahoval, tak proč má uvádět své jméno. Následně přišel vychovatel na kuřárnu a chtěl jméno žalobce, čemuž žalobce vyhověl. Jelikož to měl vychovatel vidět z kraje budovy a žalobce stál mezi jeho výhledem na B., viděl samozřejmě i žalobce, ale rozhodně neviděl, že by žalobce něco stahoval. Vychovatel nemohl dobře vidět z dálky do kuřárny, je to daleko a z úhlu. B. byl ústně dotázán, kdy se doznal, ale nebyl s ním sepsán záznam. Žalobce v doplnění stížnosti napsal, že příkládá B. vyjádření a 3 svědků, kteří byli v danou dobu na kuřárně.
23. Z uvedeného plyne, že námitky uplatněné žalobcem v jeho doplnění stížnosti nebyly s to ovlivnit rozhodnutí žalovaného o stížnosti. Pokud jde o vytýkané chování v podobě prvotního nesplnění pokynu (příkazu) Vězeňské stráže sdělit své jméno, pak co do vymezení skutku je napadené rozhodnutí i doplnění stížnosti v podstatě ve shodě. Totiž žalobce přiznává, že byl zvenku dotázán vychovatelem na jméno a žalobce mu sdělil, že nic nestahoval, tak proč má uvádět své jméno (tím žalobce přiznal, že odmítl splnit pokyn ke sdělení svého jména). Pokud jde o vytýkané „koňování“, z uvedené reprodukce (toho, co žalobce v ten který moment uváděl žalovanému) plyne, že dílčí námitky uplatněné v doplnění stížnosti se fakticky obsahově shodují s jeho vyjádřeními v řízení (o kázeňském přestupku) a se stížností žalobce z 12. 10. 2021, které žalovaný měl v době vydání napadeného rozhodnutí k dispozici. Kupříkladu žalovanému byla již v době vydání napadeného rozhodnutí známa verze žalobce o B. jako pachateli přestupku, o tom, že nebyl vyslechnut, že (údajně) existuje přiznání B. a že existují svědci (již ve stížnosti z 12. 10. 2021 dokonce jednoho jmenoval – N.). Žalovaný přitom na tuto obranu žalobce věcně reagoval v prvostupňovém rozhodnutí i napadeném rozhodnutí (že verze o B. jako pachateli i svědcích je účelová a uvedl důvody, proč tomu tak je). Námitky, které žalobce uvedl v doplnění stížnosti, tak spadaly do rámce posouzení, které žalovaný v napadeném rozhodnutí provedl. Nad rámec lze dodat, že žalobce neprokázal, že skutečně přiložil k doplnění stížnosti údajné „B. vyjádření a 3 svědků, kteří byli v danou dobu na kuřárně“; to již proto, že k žalobě přiložil jen kopii dvoustránkové stížnosti a kopii jedné strany obálky (tedy nepřiložil tvrzené přílohy).
24. Soud tak konstatuje, že **námitky uplatněné žalobcem v jeho doplnění stížnosti nebyly způsobilé ovlivnit napadené rozhodnutí žalovaného**, a již proto se žalovaný **nedopustil vady řízení ve smyslu § 78 odst. 1 s. ř. s.**
25. Nadto se soud neztotožňuje s názorem žalobce o kategorickém požadavku, aby Vězeňská správa byla povinna vždy vyčkat uplynutí třídní lhůty (od doručení rozhodnutí o kázeňském přestupku) než rozhodne o již podané bezvadné stížnosti odsouzeného, a to i když odsouzený ve stížnosti avizuje její doplnění v neurčitěm čase.

26. Předně je třeba vidět důsledky takového kategorického názoru a je nezbytné reflektovat celý právně relevantní kontext. Podle § 52 odst. 1 ZVTOS: *„Odsouzený má právo do 3 dnů ode dne oznámení rozhodnutí o uložení kázeňského trestu podat proti němu stížnost. Odkladný účinek má jen stížnost proti uložení kázeňského trestu propadnutí věci.“* Podle § 52 odst. 3 věta první ZVTOS: *„O stížnosti rozhodne do 5 pracovních dnů od jejího podání ředitel věznice nebo k tomu zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby.“* Prvostupňové rozhodnutí bylo žalobci doručeno 11. 10. 2021, tj. do 14. 10. 2021 běžela třídní lhůta k podání stížnosti. Žalobce podal stížnost proti prvostupňovému rozhodnutí 12. 10. 2021, a proto byl žalovaný povinen rozhodnout do 5 pracovních dnů od podání stížnosti, tj. do 18. 10. 2021 (pondělí). Pokud by měl platit kategorický názor žalobce, že žalovaný nemůže rozhodnout o stížnosti do uplynutí třídní lhůty od doručení prvostupňového rozhodnutí, i když bezvadná stížnost byla již podána dříve, pak by nejen že došlo k podstatnému zkrácení zákonné lhůty pro rozhodnutí žalovaného o stížnostech odsouzených, ale dokonce by žalovaný musel podstupovat reálné riziko, že nestihne – minimálně kvalifikovaně (tj. kupř. po zralé úvaze, při řádném zvážení všech relevantních skutečností a hledisek) - rozhodnout v zákonné třídní lhůtě. Přílehavě demonstruje nežádoucí důsledky takového názoru žalobce právě souzená věc. Totiž žalobce podal k poštovní přepravě stížnost ve čtvrtek 14. 10. 2021. Proto nebylo možné vyloučit reálnou situaci, že stížnost bude doručena žalovanému až v pondělí 18. 10. 2021, přičemž stejný den byl již posledním dnem pro rozhodnutí o stížnosti podle § 52 odst. 3 věta první ZVTOS. K tomu se přidává, že žalobce ve stížnosti podané 12. 10. 2021 neuvedl, kdy stížnost doplní. Soud navíc nesouhlasí s žalobním tvrzením, že žalobce podal stížnost s tím, že *„tuto podrobně odůvodní dodatečně“*. Žalobce ve stížnosti uvedl: *„...Svědka z kužárny N. a další doplním...“*. Z citovaného plyne, že žalobce avizoval jen doplnění svědků a nikoli podrobné dodatečné odůvodnění.
27. Žalobě nelze vyhovět ani z následujícího důvodu. Podle § 24 odst. 1, 3 a 6 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody: *„(1) Odsouzený může přijímat a odesílat korespondenci pouze písemnou formou prostřednictvím držitele poštovní licence (dále jen „poštovní úřad“). (3) Pro korespondenci odsouzených se na přístupném místě zřizují uzamykatelné schránky, do kterých ji odsouzení mohou vložit, pokud ji neodevzdají vychovateli. V zalepené obálce se odevzdává pouze korespondence uvedená v § 17 odst. 3 zákona. Schránky se vybírají denně v pracovních dnech. Korespondence vedená v českém jazyce a cizojazyčná korespondence, kterou věznice může zkontrolovat vlastními prostředky a jež nezakládá podezření, že je připravován nebo páchan trestný čin, musí být odeslána neprodleně, nejpozději následující pracovní den. (6) Korespondenci, v níž odsouzený podává opravný prostředek ve smyslu právních předpisů a Vězeňské službě je tato skutečnost známa, opatří pověřený zaměstnanec Vězeňské služby prezentačním razítkem věznice a datem, kdy bylo takové podání učiněno. Na žádost odsouzeného mu pověřený zaměstnanec Vězeňské služby potvrdí převzetí takového podání s uvedením data převzetí.“* Samotný žalobce uvádí, že doplnění stížnosti vyhotovil již 12. 10. 2021 a že 14. 10. 2021 doplnění stížnosti zaslal řediteli věznice. Žalobce nevysvětlil, proč dal doplnění stížnosti k poštovní přepravě až s takovým časovým odstupem. Pokud by doplnění stížnosti předal žalovanému (k poštovní přepravě) již v den, kdy ji vyhotovil - a nebo alespoň hned na počátku dne následujícího (tj. 13. 10. 2021) - tak by tím dal žalovanému najevo, že posílá stížnost a dal by možnost žalovanému vyčkat s rozhodnutím až na doručení stížnosti. Žalovaný však pozdržel podání doplnění stížnosti, vyčkal na vydání napadeného rozhodnutí (13. 10. 2021) a až den následující doplnění stížnosti podal,

i když doplnění stížnosti měl vyhotovené. Za těchto okolností – obzvláště, když žalobce nepřekládá rozumné zdůvodnění, proč podal doplnění stížnosti až 14. 10. 2021, když bylo vyhotoveno již 12. 10. 2021 – se chování žalobce jeví, že záměrně chtěl dosáhnout toho, aby žalovaný rozhodl ještě před doplněním stížnosti; aby se pak mohl domáhat zrušení napadeného rozhodnutí s odkazem na to, že mu žalovaný odepřel právo stížnost doplnit. Na takové procesní chování žalobce lze nahlížet jako na obstrukci, resp. zneužití práva (doplnit stížnost) a nelze mu poskytnout soudní ochranu a zrušit napadené rozhodnutí. Zneužití práva ani správní soudy ochranu neposkytují [srov. např. rozsudek z 10. 11. 2005, č. j. 1 Afs 107/2004 - 48, publikovaný pod č. 869/2006 Sb. NSS: „...institut zákazu zneužití subjektivních práv (k ničím neodůvodněné újmě jiného či k ničím neodůvodněné újmě společnosti, tj. koneckonců jejích členů) představuje materiální korektiv formálního pojmání práva, prostřednictvím něhož se do právního řádu vnáší hledisko ekvity (spravedlnosti). Zákon, jenž je ze své povahy obecný, nemůže pojmově pamatovat na všechny myslitelné životní situace, které mohou za jeho účinnosti nastat. V důsledku toho se může přihodit, že určité chování formálně vzato - ve skutečnosti ovšem pouze zdánlivě, jak bylo vyloženo výše - odpovídá právní normě (či lépe řečeno: dikci právního předpisu), avšak je zároveň pocítováno jako zjevně nespravedlivé, neboť v rozporu s určitými základními hodnotami a s rozumným uspořádáním společenských vztahů působí jiným újmu. Takové chování má potom povahu nikoliv výkonu subjektivního práva, nýbrž jeho (právem reprobovaného) zneužití.“].

28. Pro úplnost lze dodat, že žalovaný tvrdí, že 13. 10. 2021 proběhlo ústní jednání speciálního pedagoga žalovaného s žalobcem před rozhodnutím o podané stížnosti proti prvostupňovému rozhodnutí a že žalobce se odmítal jakkoliv k věci vyjádřit a neuvedl žádné doplnění stížnosti. Nicméně pro toto tvrzení není dostatečný podklad ve správním spise. V něm je obsaženo napadené rozhodnutí a v kolonce pod ním je uvedeno, že žalovaný byl s rozhodnutím seznámen 13. 10. 2021 a že to odmítl podepsat. Není tam např. úřední záznam o skutečnostech tvrzených žalovaným v tomto bodě odůvodnění rozsudku.

V. Závěr a náklady řízení

29. Z uvedených důvodů soud žalobu jako **nedůvodnou** zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
30. Výroky o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Žalovanému náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 16. listopadu 2022

JUDr. Jaroslava Skoumalová v. r.
předsedkyně senátu